

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/60
KARAR NO : 2021/74
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: 2521 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca mülkiyetin kamuya geçirilmesi amacıyla dava konusu tüfe in teslim alınmasına ili kin kararın iptali istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : A. .
Davalı : Batman Valili i

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacının, adına yivsiz tüfek kayıt defterinin 2015/1504 sırasında kayıtlı bulunan tüfe inin, yivsiz tüfek ruhsatnamesini yenilemek için Batman Valili i l Emniyet Müdürlü ü Silah ve Patlayıcı Maddeler ube Müdürlü üne müracaat etti i, ancak yapılan kontrolde tüfe in, TSE 870 standartlarına uygun olmayan seygar dipçikli tüfeklerden olup dipçi inin basit müdahaleyle çıktı ı ve tabanca tipli oldu unun tespit edilmesi üzerine, 28/07/2020 tarihli *teslim ve tesellüm tutana ı* tutularak, tüfek 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Ni an Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun'un 13. maddesi uyarınca mülkiyeti kamuya geçirilmek üzere teslim alınmı ;

2. Batman Valili i l Emniyet Müdürlü ünün 12/08/2020 Olur tarihli ...-2020/2563 sayılı kararı ile, TSE 870 standartlarına uygun olmayan tüfe in ruhsatının iptal edilerek, mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ve imha edilmek üzere Batman Milli Emlak Müdürlü üne teslim edilmesine karar verilmi tir.

3. Davacı, 28/07/2020 tarihinde, 28/07/2020 tarihli *Teslim ve Tesellüm Tutana ı* ile 2521 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca mülkiyetin kamuya geçirilmesi amacıyla tüfe in teslim alınmasına ili kin tutana ın iptali istemiyle adli yargı yerine ba vuruda bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

4. **Batman 1. Sulh Ceza Hâkimli i 30/10/2020 tarihli ve D. No.2020/3551 sayılı kararı** ile, mülkiyetin kamuya geçirilmesi i leminin, ruhsat yenilememe i lemi üzerine yapıldı ı ve bu kararın iptal edilip edilmeyece ini de erlendirip sonuca ba lama görevinin idari yargı yerine ait oldu u açıklanarak, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesi uyarınca ba vurunun çözümünün idari yargının görev alanında bulundu u gerekçesiyle görevsizlik kararı vermi , verilen karar itiraz edilmeden kesinle mi tir.

5. Davacı, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tir.

B. dari Yargıda

6. **Batman dare Mahkemesi 14/01/2021 tarihli ve E.2020/1157 sayılı kararı** ile, davacının ruhsat iptaline ili kin herhangi bir talebinin olmadı 1, sadece el koyma i lemine kar ı dava açtı 1 belirtilerek, uyu mazlı ın görüm ve çözümünün 5326 sayılı Kanun'un 27/1. maddesi uyarınca adli yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

7. 2521 sayılı Kanun'un "Amaç" ba lı 1 altında düzenlenen 1. maddesi öyledir:

"Kanunun amacı, 6136 sayılı Ate li Silahlar ve Bıçaklar ile Di er Aletler Hakkında Kanun kapsamı dı nda kalan yivsiz av tüfekleri, spor ve ni an tüfek ve tabancaları ve av bıçaklarının yapımı ve satı ma ili kin esasları belirlemek, bunların ta ınması ve bulundurulmasını belgeye ba lamak suretiyle denetimini sa lamaktır.";

8. "Kapsam" ba lıklı 2. maddesi öyledir:

"Her türlü yivsiz av tüfeklerini, hava ve gaz basıncı ile çalı an ate siz ni an tüfek ve tabancalarını ve bunların aksamını yapan fabrika, ve imalathanelerin kurulması, i letilmesi, tüfek ve tabancalar ile av bıçaklarının yapılması, satılması, satın alınması, bulundurulması ve ta ınması bu Kanun hükümlerine tabidir.";

9. "Belgeler" ba lıklı 9. maddesi öyledir:

"Yivsiz tüfek ruhsatnameleri, yivsiz av tüfeklerini ta ıma ve bulundurma izin belgesi yerine geçer. Yivsiz tüfek ruhsatnamesi hamilleri sahip oldukları av tüfeklerinin cins, marka, çap ve seri numaralarını yivsiz tüfek ruhsatnamesine kaydettirmek zorundadırlar.

Yivsiz av tüfe i almak, ta ımak ve bulundurmak isteyen ki iler, oturdukları mahallin en büyük mülkiye amirinden yivsiz tüfek ruhsatnamesi almak zorundadır. Sahip oldukları tüfeklerin cins, marka, çap ve seri numaraları bu belgeye kaydedilir. Bu belge bir defaya mahsus olmak üzere verilir, ancak avcılık belgesi yerine kullanılmaz.

Yivsiz tüfek satın alma belgelerinin verilmesi, bu belgelere ve yivsiz tüfek ruhsatnamelerine tüfeklerin niteliklerinin i aretlenmesi, ayrıca av bıçaklarının damgalanması ve di er i lemler ile bunlara ili kin kayıtların tutulmasına dair esas ve usuller yönetmelikte belirtilir."

10. "Yivsiz tüfek ruhsatnamesi ve di er belgelere ili kin cezalar" ba lıklı 13. maddesi öyledir:

"(De i ik: 23/1/2008-5728/377 md.)

Mülkiyeti kendisine ait olup olmadı ma bakılmaksızın; yivsiz tüfek ruhsatnamesi olmadan yivsiz tüfek bulunduran veya ta ıyan gerçek veya tüzel ki ilere her tüfek için be yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ayrıca ruhsatname i lemleri tamamlanıncaya kadar tüfek muhafaza altına alınır. Muhafaza altına alındıktan itibaren bir ay içinde ruhsatname

i lemlerinin tamamlanmaması veya men eini ispata yarar belge ibraz edilmemesi hâlinde, tüfe in mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.

Ruhsatlı yivsiz tüfe ini, bu Kanun hükümlerine aykırı olarak bir ba kasına veren ki iye de be yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Bu Kanun hükümlerine göre idarî para cezasına ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar vermeye mahallî mülkî amir yetkilidir.”

11. 10.03.1982 tarih ve 17629 sayılı Resmî Gazete'de Yayımlanan, 2521 sayılı Kanun'un Uygulanmasına li kin Yönetmeli in “Belge ve Ruhsat lemleri” ba lıklı 10. maddesi öyledir:

“Bu Yönetmelik hükümlerine göre vali ve kaymakamlarca verilecek belgeler a a ıda gösterilmi tir.

(.....)

b) Yivsiz Tüfek Ruhsatnamesi: 2521 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi gere ince illerin merkez ilçelerinde valiler, ilçelerde kaymakamlarca verilir. Yivsiz tüfek ruhsatnamesinin ekli (Örnek 3)'te gösterilmi tir.

lk defa yivsiz tüfek ruhsatnamesi almak isteyenlerin;

1- T.C. Kimlik Numarası beyanı,

2- Sabıka kaydına ili kin yazılı beyanı,

3- Silah ta imasına engel halinin bulunup bulunmadı nı gösteren sa lık raporu,

4- ki adet foto raf,

ekleyecekleri dilekçeleri ile yerle im yerinin ba lı bulundu u valilik veya kaymakamlı na ba vurmaları halinde yivsiz tüfek ruhsatnamesi harcının ödenmi olması kaydıyla, verildi i tarihten geçerli olmak üzere 5 yıl süreli yivsiz tüfek ruhsatnamesi düzenlenir. Bu belge tüfek sahibine, bulundurma ve meskun mahaller dı nda kırsal alanda ta ima yetkisi sa lar. Söz konusu tüfeklerin köy, kasaba veya ehir içinde bo olarak torba veya kılıf içerisinde ya da araçların bagajında ta nıp nakledilmesi zorunludur.

Ruhsatnamenin yenilenmesi için 5 yıllık yivsiz tüfek ruhsatnamesi harcının ödendi ine ili kin belge ile birinci fıkranın (b) bendinin (1), (2), (3) ve (4) numaralı alt bentlerinde yer alan belgeler istenir.(.....)”

12. 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi öyledir:

“ (1) Bu Kanunun;

a) dari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır.”

13. Anılan Kanun'un birinci maddesi öyledir:

“Bu Kanunda; toplum düzenini, genel ahlâkı, genel sa lı ı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla;

a) Kabahatlere ili kin genel ilkeler,

b) Kabahatler kar ılı ında uygulanabilecek olan idari yaptırımların türleri ve sonuçları,

c) Kabahatler dolayısıyla karar alma süreci,

d) dari yaptırımı ili kin kararlara kar ı kanun yolu,

e) dari yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ili kin esaslar,

Belirlenmi ve çe itli kabahatler tanımlanmı tür.”

14. Kanunun amaç ve kapsamı 1. maddesinde belirlenmi , ikinci kısmında yer alan 32 ila 43. maddelerinde, Türk Ceza Kanunu kapsamı dı ında kalan çe itli kabahatler sayılarak, bu eylemlere yaptırımlar öngörölmü tür.

15. Aynı Kanun’un 2. maddesinde, *kabahat* deyiminden, kanunun kar ılı ında idari yaptırım uygulanmasını öngördü ü haksızlı ın anla ılacağı; 16. maddesinde, kabahatler kar ılı ında uygulanacak olan idari yaptırımların *idari para cezası* ve *idari tedbirlerden* ibaret bulundu u; *idari tedbirlerin* de mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan di er tedbirler oldu u belirtilmi tir.

16. Kanun’un *“Mülkiyetin kamuya geçirilmesi”* ba lıklı 18.maddesi öyledir:

“(1) Kabahatin konusunu olu turan veya i lenmesi suretiyle elde edilen e yanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine, ancak kanunda açık hüküm bulunan hallerde karar verilebilir.

(2) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin karar, e yanın;

a) Kullanılmaz hale getirilmesi,

b) Niteli inin de i tirilmesi,

c) Ancak belli bir surette kullanılması,

Ko ullarından birinin yerine getirilmesine ba lı olarak belli bir süre geciktirilebilir. Belirlenen süre zarfında ko ulun yerine getirilmemesi halinde e yanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.

(3) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin karar kesinle inceye kadar ilgili kamu kurum ve kurulu u tarafından e yaya el konulabilece i gibi; e ya, ki ilerin muhafazasına da bırakılabilir.

(4) E yanın mülkiyeti, kanunda açık hüküm bulunan hallerde ilgili kamu kurum ve kurulu una, aksi takdirde Devlete geçer.

(5) E yanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilebilmesi için fail hakkında idari para cezası veya ba ka bir idari yaptırım kararı verilmi olması art de ildir.

(6) *Kaim de erin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine de karar verilebilir.*

(7) *Mülkiyeti kamuya geçirilen e ya, ba ka suretle de erlendirilmesi mümkün olmazsa imha edilir.*

(8) *Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin karar, kesinle mesi halinde yerine getirilir.”*

17. “*Ba vuru yolu*” ba lıklı 27. maddesinin birinci fıkrası öyledir:

“idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin idari yaptırım kararına kar ı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on be gün içinde, sulh ceza mahkemesine ba vurulabilir. Bu süre içinde ba vurunun yapılmamı olması halinde idari yaptırım kararı kesinle ir.”

18. Aynı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında ise; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilm olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i kurala ba lanmı , bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardı ı ba lantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandı ı ifade edilmi tir.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. lk nceleme

19. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 tarihli toplantısında, dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle birlikte Uyu mazlık Mahkemesi'ne gönderildi i ve usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

20. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

21. Dava, 2521 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca mülkiyetin kamuya geçirilmesi amacıyla dava konusu tüfe in teslim alınmasına ili kin kararın iptali istemiyle açılmış tir.

22. 2521 sayılı Kanun'da idari para cezasına ve idari tedbirlere kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmemi tir.

23. Yukarıda 18. paragrafta izah edilen ve 19.12.2006 tarihinde yürürlü e giren düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı ancak; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i anla ılmaktadır.

24. Uyu mazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden olu an olumsuz görev uyu mazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmi olması ve dosya içeri inden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildi inin anla ılması halinde; idari para cezasına ili kin kararın hukuka aykırılı ı iddiasının da, idari yargı yerinde görülece i sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmi tir.

25. Somut olayda, mülkiyetin kamuya geçirilmesi amacıyla dava konusu tüfe e el konulmu ve dava sadece tüfe in mülkiyetinin kamuya geçirilmesi konusunda açılmı , ruhsat iptali ile ilgili ya da bu konuda her hangi bir hususa itiraz edilmedi i, adli yargı yerine ba vuru tarihinde henüz ruhsatın iptaline karar verilmedi i ve aynı istemle idari yargı yerinde açılan davada da ruhsat iptalinden bahsedilmedi i anla ılmı tir.

26. Görev kuralları kamu düzenine ili kin oldu undan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak do mayaca ı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmi e de etkili olaca ı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

27. Davanın açıldı ı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldı ı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekece i; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de i ikli in yürürlü e girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanaca ına dair intikal hükümlerinin varlı ı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyece i açıktır.

28. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmı , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

29. ncelenen uyu mazlıkta, mülkiyetin kamuya geçirilmesi amacıyla dava konusu tüfe e el konuldu u ve 5326 sayılı Kanun'un 18. maddesinde düzenlendi i anla ılan tedbirin, anılan Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 2521 sayılı Kanun'da idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i anla ılmı tir. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı belirtildi inden, mülkiyetin kamuya geçirilmesi amacıyla alınan tedbir kararına kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tir.

30. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Batman dare Mahkemesince yapılan ba vurunun kabulü ile, Batman 1. Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 30/10/2020 tarihli ve D. No.2020/3551 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Batman 1. Asli Hâkimlikince yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile, Batman 1. Sulh Ceza Hâkimliği ince verilen 30/10/2020 tarihli ve D. No.2020/3551 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde OY BİRLİKLE KESİMLER OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bırol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN